

Anmærkninger.

A. Danske Folke-Sange og Melodier. III.

Nr. 1a), 2, 3a), 3b), 4a), 4b), 5, 7a), 7b), 10 og 25a) af "Udvalgte danske Viser fra Middelalderen", udg. af *Abrahamson, Nyerup og Rahbek*, 5 Dele, Kbh. 1812—1814. Teksten til Nr. 1 efter et særskilt Aftryk; — til Nr. 3 deels efter "Udv. danske Viser", deels efter Prof. *N. M. Petersen* (s. Dansk Folkekalender f. 1843).

Nr. 1b), 6, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19 og 20 skriftlig meddeelte af Hr. Cand. Theol. *C. Schütz*.

Nr. 4c), 7c), 8, 9, 16, 21, 22, 24, 25b), 26 og 27 mundtlig. — Teksten til Nr. 9, 22 og 27 efter "Udv. danske Viser"; — Original-Teksten til Nr. 16 efter *H. C. Lyngbye's* "Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt", Randers 1822.

Nr. 14 af "Danske Viser fra Midten af det 16de til henimod Midten af det 18de Aarh.", udg. af *R. Nyerup* og *P. E. Rasmussen*, 2 Dele, Kbh. 1821.

Nr. 23. Melodien af *Hans Mich. Ravn's* "Heptachordum Danicum", Kbh. 1646; Teksten af "Udv. danske Viser."

Nr. 1b). *Mel. optegnet af Cand. Schütz saaledes, som han i sin Barndom har hørt den paa Fredensborg.*

Nr. 2. *Denne i nogle af vore gamle Viser forekommende Gjentakelse af den sidste Linie i Verset som Begyndelse til det følgende Vers synes at skulle tjene til, at lade den ved Omqvædet afbrudte Forbindelse mellem Versene træde tydeligere frem (slg. Nr. 22).*

Nr. 3, 2det Vers. *Gaarden Rise blev efter denne Carl kaldet Carlrise-Gaard, hvorefter siden Bondebyen Karise i Sjælland har faaet sit Navn. — Visen findes ogsaa i A. I. Arwidsson's "Svenska Fornsånger", II. S. 353, men, som sædvanligt, med en anden Melodie (slg. I. Anm. under Litr. A).*

Nr. 4. *En i mange Varianter over hele Norden udbredt Folkevise. See Geijer's og Afzelius's "Svenska Folk-Visor", II. S. 37—49, og "Svenska Fornsånger", II. S. 156.*

Nr. 5. *Svend Felding er Helten i mange jyske Folkeeventyr (s. "Udv. danske Viser", I. S. 388, og J. M. Thiele's "Danmarks Folkesagn", II. S. 228). — Med Tidsbestemmelser, Steders og Personers Navne maa man, som bekjendt, ikke regne det saa nøie i de gamle Viser. Saaledes er i Fortællingen om Svend Felding indblandet Træk af Sagnene om Holger Danske; og medens det i den danske Vise hedder: "Svend Felding han sidder paa Helsingborg", hedder det i den tilsvarende svenske: "Svend Fotling han sitter i Helsingör" (s. Arwidsson, I. S. 415).*

Nr. 7. *Paa Svensk hos Geijer, III. S. 158.*

Nr. 7c), 9, 16, 21, 22 og 27 ere mig foresjunge af Færingen Hr. Exam. jur. *N. Winther*. Original-Teksten til Nr. 16 er redigeret af Hr. Studios. Theol. *Hammershaimb*. — Paa Færøerne har fra umindelige Tider en egen Art Dands været brugelig, der udgjør Beboernes største Glæde, og hvis Interesse egentlig grunder sig paa Forbindelsen med Afsyngningen af gamle Folkeviser. *Lucas Debes* fortæller: "Færøe Indbyggere ere icke genedige til nogen unyttig Tids-Fordriff eller forfængelig Lystighed, men meest forlyste sig med Psalmer at sjunge Dagen igjennem, men ellers udi deris Brüllupper, oc udi Juledagene forlyste de sig med nogen enfoldig Dantz, udi en Kreds hafvende hinanden fat om Haanden, oc sjungende nogle gamle Kiempe-Viser". I denne Runddands gjøres to hurtige Skridt fremad tilvenstre og eet dobbelt saa langsomt tilbage tilhöire og de dertil hörende Melodier staae fordetmeste i lige Tuktart ($\frac{2}{4}$ eller C). Iövrigt dandses den paa forskjellig Maade, enten saaledes: at Dandsen begynder, idet Alle istemme Omqvædet, under hvilket der dandses rundt, hvoraf Ordet "Omqvæd" skulde komme**); men derimod staaer man stille, eller löfter blot taktmæssigt lidt paa Födderne, medens Forsangeren synger Verset, hvilket Slags Dands kaldes "Trökjning" (af tröka o: staae tæt sammen); eller: Forsangeren begynder med Verset, hvormed tillige Runddansen begynder, der vedbliver uafbrudt, idet Alle istemme Omqvædet; dette Slags Dands kaldes "Styjing" (af at styja o: træde, holde Takt med Födderne). Undertiden gjentages Omqvædet et Par Gange, naar Forsangeren ikke strax kan erindre sig det følgende Vers, for at Dandsen ikke skal gaee istaa. Paa enkelte Steder dandses man tilbage, mens Verset synges, — frem under Omqvædet. Af andre færøiske Dandse nævner Hr. Pastor *Schröter* i Thorshavn, hvem jeg skylder flere af disse Meddelelser: "Banda-Dands", "Norske Dands" og "Triangel"; hvilke Dandse dog nu skulle være mindre almindelige. — Af det Foranførte fremgaaer Rigtigheden i at betragte Omqvædene som Chor (slg. I. Anmærk. under Litr. A), hvilket ogsaa stemmer med gamle Beretninger om Islændernes nu af Brug gaede Dandse, der kaldtes "Vikivaki", og hvori "Trinene bestemtes ved Tonerne af en Vise, som Een eller et Par foresang, og i hvis Omqvæde de alle istemmede"***).

Nr. 8 er mig foresjunget af en Islænder, Hr. Studios. Theol. *G. Thorarensen*.

Nr. 9. *En pudseerlig Afbigelse fra Læsemaalden "Iselands Konning" findes i den svenske Version af denne Vise, der har "Israel konungh" (s. Arwidsson, I. S. 75). Maaskee ere begge Læsemaalder Varianter af "Isald Konning," der forekommer i den følgende Vise, Nr. 10.*

*) *S. Lucas Debes' "Færoa reserata", Kbh. 1673, S. 251.*

**) — dersom det ikke blot er at betragte som Benævnelsen for den Deel af Visen, man bestandig "qvæder om igjen."

***) *Slg. Lyngbye's "Færøiske Qvæder", S. 37.*

Nr. 14. Et Brudstykke af en Vise paa 115 Vers; meget udbredt. Findes ogsaa i "Svenska Folkvisor", II. S. 116.

Nr. 16. Et Brudstykke af det tusindaars gamle Qvæde om Sigurd Fofnersbane. Om dette store og mærkverdige Digt, navnlig om dets Forhold til de islandske Sagaer: "Volsunga" og "Vilkina-Saga", og til det gamle tyske Heltedigt "Niebelungen-Lied", eftersee man P. E. Müller's "Sagabibliothek", 2det Bind, Kbh. 1818, Sammes Indledning til Lyngbye's "Færvøiske Qvæder", og Grundtvig's "Brage-Snak", Kbh. 1844, S. 337-352.

Nr. 23. Hos Nyerup er i næstsidste Takt af denne Melodie i vilkaarlig forandret til fis, hvorved Modulationen aldeles er forvansket. Ved at betegne Mel. som staaende i den "hyperdoriske" Toneart, maa jeg bemærke, at jeg her, som paa andre Steder, kun for at gjøre mig tydelig for Musikkyndige, har brugt dette og lignende Udtryk som tekniske Benævnelser for visse Melodieformer, uden naturligtvis derfor at forudsætte, at Opfinderen af en saadan Mel. med Bevidsthed har givet den denne Form. Tvertimod maa det i Regelen betragtes som noget ganske Tilfældigt, at flere af de nordiske Folke-Melodier staae i de "græske" Tonearter; endskjönt det vel var muligt, at een eller anden med musikalsk Indsigt forfattet Mel. kunde fra Kirken, hvor disse Tonearter især ere bleven anvendte, have forplantet sig til Folket, og være bleven benyttet til Folkeviser, ligesom — omvendt — mange verdslige Melodier ere brugte til Kirkesange (s. den strax paafølgende Vise, Nr. 25).

Nr. 24. Denne Mel. bruges til en nyere, meget bekendt Folkeviser, der begynder: "Enhver, som vil vide, hvad Kjerlighed er." Men paa en Udgave (uden Aarstal) af denne Vise staaer, at den synges efter Melodien: "Hvad vindes paa Verdens det vildsomme Hav?" Jeg slutter deraf, at den sidstnævnte Text er den oprindelige; hvorfor jeg her har optaget den, og det saa meget heller, som den tillige er den bedste.

Nr. 25 gjenklinger i een af vore Psalmemelodier, nemlig: "Jeg veed et evigt Himmerig", der staaer i Zinck's Choralbog under Nr. 50. Den er der afført sin rigere rhythmiske Dragt, og iført Choralens lange Talar. Iøvrigt er det oprindeligt en gammel tysk Folkemelodie, hvis Text begynder: "Es liegt ein Schloss in Oesterreich" (s. Gräter's "Idunna u. Hermode", 1812).

Tillæg til 2det Bind.

Nr. 1. I Afzelius's "Svenska Folkets Sago-Häfder", 3die Deel (Stockholm 1841), S. 67-69, findes en med den danske aldeles overensstemmende svensk Vise. Efter Afz. tilføies her følgende historiske Notits:

Misfornöiede over Indførelsen af en ny Kirkelov, gjorde Bønderne i Skaane Oprør. Den danske Konge kom med en Krigshær over fra Sjælland og tvang dem til Rolighed. I dette Slag var Erkebisp Absalon og hans Tvillingbroder Asbjörn el. Esbern Snare (o: den Hurtige) Høvidsmænd for Kongens Folk. Lige indtil vore Dage har en Folkeviser om den hurtige Krigshövding's Frieri til en dansk Kongedatter vedligeholdt sig. Denne syede vel til den djærve Friere en kostbar Hofklædning, meget kunstigen broderet med Silke og Guld paa Sindal, men gav ham tillige en Kurv. — Den fiintfølende Kongedatter har paa eengang villet give Ridderen et Beviis paa sin Agtelse, skjönt han ikke kunde skjenke ham sin Kjerlighed, og Faderen tilligemed Ridderen et Beviis paa sin Kunstferdighed, der af Føstermoderen (s. Vers 10) formodedes betvølet.

Den svenske Version af Texten tilbyder flere bedre Læsemaader, der atter bekræfte, hvor meget vore gamle Folkeviser kunde vinde ved en kritisk Revision, fornemmelig ved en omhyggelig Sammenligning med Naborigets Folkeviser. Her optages følgende Læsemaader:

6. Herr Ashjörn rider til Ribe By,
Der kjøber han Silke og Sindal ny.

20. Meldte det Jomfruens egen Svend:
Hvad giver I Jomfru'n til Sömm'lön igjen?

24. Du bede Ridderen ride over Bro;
Ret aldrig skal han faae min Tro.

Nr. 6. Hr. Svenn Grundtvig, som har ydet mig saa megen Bistand under nærværende Arbeide, har jeg ogsaa at takke for følgende Omdigtning af denne Vise:

1. Det var en Lördag-Aften

2. Jeg stod op Søndag-Morgen

3. Men du kom ei til Kirke

4. Jeg gik mig hjem saa ene

Jeg sad og ventede dig;

Og flættede mit Haar;

Og ei i Kirken ind;

Henad den Kirkesti;

Du loved mig at komme vist,

Saa gik jeg mig til Kirken hen

Thi du har faa't en Anden kjær

Og hvert det Spor, paa Stien var,

Men kom dog ei til mig,

Og om den Kirkegaard!

Og slaget mig af Sind.

Der randt min Taare i.

5. De røde Baand og skjöne,

6. Hvor skal man Roser plukke,

7. Jeg vilde plukke Roser,

Som du engang mig gav,

Hvor ingen Roser groer?

Jeg plukker ingen fleer;

Dem bærer jeg ret aldrig meer,

Hvor skal man Elskov finde der,

Dig elsked jeg saa inderlig,

Jeg stunder til min Grav.

Hvor ingen Elskov boer?

Jeg elsker aldrig meer.

B. Norske Folke-Sange og Melodier. III.

Nr. 1, 2, 3, 4a), 5, 8, 9, 10, 13, 15a), 18 og 19 af L. M. Lindemann's "Norske Fjeldmelodier", 2det Opl., 5 Hefter, Christiania (1842). Texten til Nr. 2 af "Danske Viser fra 1550-1750"; — til Nr. 10 af J. Moe's "Samling af Sange, Folkeviser og Stev i Norske Almuedialekter", Christiania 1840; — til Nr. 13 efter A. Faye's "Norske Folke-Sagn", 2det Opl., Christiania 1844.

Nr. 4b) og 14 mundtlig.

Nr. 6 og 7 af de *Moe's* ovennævnte Samling vedfødte, af *L. M. Lindemann* samlede, Melodier.

Nr. 11 og 12 af *L. D. Klüwer's* "Norske Mindesmærker", Christiania 1823.

Nr. 15b), 16 og 17 skriftlig meddelte.

Nr. 20 af *Mattheson's* "Das unterirdische Klippen-Concert in Norwegen", Hamburg 1740.

Nr. 2. *Et Brudkykke af en Vise, forfattet af Peder Dass, født 1647 i Helgelands Fogderi i Nordlands Amt. Hans Fader var en der bosat Skotlender. Han døde 1708 som Sognepræst til Alstahoug i Nordland.*

Nr. 4b) er foresjunget mig af en Nordmand.

Nr. 6 og 7 ere komponerede af en *Virtuos paa Hardangerfelen**), *Maliser-Knud*; saaledes kaldet, fordi han havde været i Krigstjenesten (*Malisen* istedetfor *Militsen*). Ved at omtale en *Mel.* af ham siger *Forfatterindlen* af "Strid og Fred, eller nogle Scener i Norge" (*Kbh.* 1841): "Det var een af den vilde *Maliserknuds* genialste *Compositioner*. Var den digtet ved *Heren i Bivouaken*, under den frie natlige Himmel, eller — i Slaveriet blandt *Misdederne*? Ingen veed det; men paa begge Steder har han fremtryllet *Toner*, der ikke, som hans eget urolige Liv, skulde forsvinde af *Folkets Erindring*."

Nr. 11 og 12. *Klüwer* har hørt disse *Viser* af *Bönder*; den første i *Aaret 1818* af en *Hallingdöl*, i *Vagten paa Aggershuus*, og den anden af *Ingrid Kongsvold paa Dovrefjeld*. Nr. 12 findes i "Svenska Folkvisor", II. S. 141, og i "Udv. danske Viser", IV. S. 167, men meget ufuldstændigere.

Nr. 13. Om *Anledningen* til denne gamle *Folkeviser* fortælles flere *Sagn*, der, afvigende fra hinanden i *Enkeltheder*, stemme overeens deri, at en *Pige*, som var ene hjemme paa *Gaarden*, blev overfalden af nogle *Rövære*, men frelste sig ved at kalde *Folk* til *Hjælp*, idet hun sang den her meddelte *Vise* igjennem *Luren*, — et *Instrument*, som bruges af *Hyrderne* i *Norge*. Det bestaaer af to, med *Birkebark* sammenbundne, udkulede *Stykker Træ*, og ligner en *Raaber* (s. *Faye's* ovennævnte "Norske Folke-Sagn", S. 224). I *Afzelius's* "Svenska Folkets Sago-Hæfder", II. 74-76 fortælles denne *Begivenhed* som foregaaet i *Göta-land* eller *Värmland*, hvor *Röveranförelsen* hedder "Thor i fjellet", og *Visen* lyder der saaledes:

Tu-lul i logen!**)	Store oxen stinga de;
Tolf man i skogen!	Wallbarnen skrämma de;
Tolf man äro de;	Mej vill de locka
Tolf svärd bära de;	Till Thor i fjell.

Nr. 15b). Denne *Mel.* er mig meddeelt af *Hr. Auditeur P. E. Rasmussen* i *Farum*. Han fandt den optegnet i et lille *Notehefte* af *E. Storm* selv, og det er rimeligviis den *Melodie*, hvortil *Sangen* er skreven***).

Nr. 16. Medbragt fra *Norge* af *Hr. Landskabsmaler Boesen*.

Nr. 20. Endnu den *Dag i Dag* hersker mellem *Norges Klipper* en levende *Tro* paa *Underjordiske*, *Jutuler*, *Huldrer*, *Nisser*, og andre slike overnaturlige *Væsener*****). Under det eensomme *Liv* i *Sæterboligerne* og paa de adspredt liggende *Gaarde* forkortes *Tiden* ved *Fortællinger* om disse *Væsener*; og *Omgivelsen* af en romantisk *Fjeldnatur* med sine *Skove*, *Huler*, *Elve* og *Söer* understötter *Phantasien*, der lettelig bringer en snart gigantisk, snart burlesk, snart idyllisk *Natur* i *Samklang* med de forunderlige *Sagu*. — De *Underjordiske* holde, som bekjendt, meget af *Musik*, og denne maa forskjønne alle deres *Fester*. I nærværende *Mel.* har man en *Pröve* af en "underjordisk *Klippe-Concert*", hvorom der paa det anførte *Sted* af en *Stadsmusikant* *Hinrich Meyer* i *Christiania*, hvis *Fortællings Sandhed* lovformelig er bekræftet af *Vitterlighedsvidner* (!), berettes saaledes: "I *Aaret 1695*, da jeg omtrent havde været et *Fjerdingaar* i *Lære* hos *Paul Kröplin* i *Bergen*, skete det, at vi för *Julen* prøvede, hvad der skulde spilles i *Helligdagene*. Sædvanligviis kom hver *Uge* en *Bonde* med *Mælk* og *Smör* til min *Læremester*. Mens *Bonden* ventede paa *Penge* for sine *Varer*, stod han og hørte opmærksom paa vor *Musikpröve*. Da sagde min *Læremester* i *Spög* til ham: Du faaer i *Dag* ingen *Penge* for dit *Smör* og *Mælk*, thi du har faaet *Betaling* nok ved at høre til. *Aa*, sagde *Bonden*, hver *Juleaften*, et lille *Stykke Vei* fra min *Gaard*, hører jeg i *Klipperne* tæved *Det*, som er meget bedre. Herover blev *Bonden* udleet af min *Læremester*, og af *Cantoren* og *Organisten*, som ogsaa vare tilstæde. *Ja*, *ja* — sagde *Bonden* igjen — ville *Herrerne* i *Aften* komme ud (det var just *Juleaften*), saa skulde de blive overbeviste om, at jeg taler *Sandhed*. *Man* blev enig om at gaae ud til det bestemte *Sted*. *Da* det var henimod *Midnat*, kom *Bonden* og afhentede os. *Men* da vi havde siddet et *Quarteer*stid paa *Bjerget*, bleve vi utaalmodige og spurgte *Bonden*, hvorlænge vi vel

*) S. I. Anmærk. under *Litr. B*.

**) "Tu-lul i logen!" skulde efter *Afz.* betyde: "Tyst, — lyssnen, I på logen!"

***) S. mine "Melodier til sødretlandshistoriske Digte", *Kbh.* 1840, S. IX og XI.

****) S. *Faye's* "Norske Folke-Sagn."

skulle sidde der? Han bad os, at vi dog endnu maatte have lidt Taalmodighed. Kort derpaa begyndte det at klinge i Bjerget, ganske tæt ved os. Først blev en Accord anslaaet; derpaa angaves en Tone, for at stemme Instrumenterne; nu fulgte Forspillet paa et Orgel, og strax derpaa hørte vi Syngestemmer, Zinker, Basuner, Violiner og andre Instrumenter, uden at det Mindste lod sig see. Da vi nu længe havde hørt til, raabte Organisten: “Tilhøre I Gud, saa lad Jer see; men høre I Fanden til, saa hold dog op engang!” Strax blev det stille; men Organisten faldt om, som rørt af et Slag. — I denne Tilstand bragte vi ham ind i Bondens Huus, hvor han først kom til sig selv om Morgenen og fulgte tilbage med os til Bergen”.

Tillæg til 1ste Bind.

Nr. 12 findes paa Svensk hos Arwidsson, III. S. 155, og paa Tydsk i Erk's og Irmer's “Die deutschen Volkslieder” (s. nedenf. under Litr. D), 6te Hefte, Nr. 49 og 50. Til Opfattelse af den i Visen forekommende Situation gives, tildeels efter den førstnævnte Forfatter, følgende Veiledning: Et tidligere Kjerlighedsforhold in mellem en ung, fattig Knøs og en Pige, hvem Foreldrene tvang til at ægte en gammel og rüg Bonde, fortsattes i Følge den Aftale, at, naar Træblokken (“Kubben”) ikke var væltet for Døren, var det Tegn paa, at Manden var ude. Men engang, da Manden var hjemme, havde Konen glemt at vælte den for. Hun sidder og vysser sit Barn i Sövn (“Surril, surril, lei”), og seer igjennem “Gluggen” Elskeren komme. Hun advarer ham, men han forstaaer hende ikke og vil gaee ind, hvorover hun bliver urolig og synger: “I Kvel je glömte” o. s. v. — Den første Linie i 2det og 3die Vers (“Aa Riva ligg' paa Take” og “Aa Jaan han ligg' i Enga”) ere henkastede Svar paa Spørgsmaal af den Gamle.

Nr. 24. Denne Vise synes at være et Slags “Stev (s. II Anmærk. under Litr. B), eller idetmindste at være bleven til paa samme Maade. Deraf det Usammenhengende i Versene, og de mange Varianter af Visen. I Arwidssons “Svenska Forn-sånger”, III. S. 299-303, findes en i Aand og Form tilsvarende Vise med det lignende Omkvæd:

Och röda rosor är' så herrliga,
Och vackra gossar är' så kärliga,
Helst när man får den, man vill ha,
Är högsta nöje på jorden!

C. Svenske Folke-Sange og Melodier. III.

- Nr. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 21, 22 og 23 af E. G. Geijer's og A. A. Afzelius's “Svenska Folk-Visor från Forntiden”, 3 Dele, Stock. 1814-1816. Nr. 4 er af Dr. Rutström i Stockholm meddeelt Prof. Nyerup, mellem hvis efterladte Papirer paa Universitets-Bibliotheket den findes.
- Nr. 8, 26, 27 og 28 af Arwidsson's “Svenska Forn-sånger”, 3 Dele, Stockholm 1834-1842.
- Nr. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 29, 30 og 31 fra “Traditioner af Svenska Folk-Dansar”, [udg. af Åhlström], 4 Hefter, Stockholm 1814-1815.
- Nr. 18 af “Iduna” 3die Hefte, Stockh. 1812. — Mel. findes ogsaa i “Folk-Dansar”, 2det Hefte, Nr. 15.
- Nr. 19. Mel. af “Svenska Folkvisor” med Accomp. af Guitarre, 1ste Hefte, Stockh. 1839; — Texten af “Vald Samling af Svenska Sångstycken”, Upsala 1840.
- Nr. 20 af det svenske Tidsskrift “Svea”, 1ste Hefte, Upsala 1818.
- Nr. 24 og 25 mundtlig. Texten til Nr. 24 efter Arwidsson's “Svenska Forn-sånger”, III. S. 111, hvor ogsaa Melodien findes, dog noget forskjellig fra den her optagne.

Nr. 1. De i Klammere satte Linier ere forandrede, for at de uddragne Vers kunde danne et Heelt.

Nr. 6. I sine “Svenska Folkets Sago-Häfder” (2den Deel, Stockh. 1840, S. 42-43) siger Afzelius: “På samma sätt, som med den beryktade fogel Phoenix, hvilken blott finnes i sagor och indbildningens werld, lærer det och förhålla sig med runskriften på Stenen i grönan Dal; den har aldrig blifvit funnen af dem, som farit till det uppgifna stället, för att under-rätta sig om dess innehåll.” — Angaaende Tonearten henviser jeg til den ovenfor gjorte Bemærkning ved Nr. 23 af de danske Sange, og tilføier endnu, at man, uden at tillægge de “græske Tonearter” de Fortrin, som flere Musikkerde have gjort, dog, ved at følge den Anviisning til Harmonisering, som disse Tonearter (Scalaer) selv give, vil kunne ledes til Harmonieforbindelser, der ved deres Eiendommelighed give disse gamle Melodier en vis alvorlig, ligesom al Flitterstads forsmaaende, Charakter, der, afvigende fra den dagligdags og gjængse, just derved er bleven befunden at være af saa god Virkning i Choralen; idet man vilde forbeholde Kirken en egen, fra den verdslige forskjellig, Musikstil. Principet for denne Harmonisering kan ganske simpelt fremsættes saaledes: Man anvende i Regelen ikke andre Harmonier, end dem, der kunne sammensættes af Scalaens Toner; men hvor vort Öre gör stærk Fordring paa Indførelsen af en chromatisk Tone (hvorved jeg her forstaaer en saadan, der ikke ligger i Scalaen), der byder Velklang, som den første Lov for al Harmonisering, at man opfylder denne

Fordring. I ethvert Tilfælde bliver der den store Forskjel tilbage mellem en saadan harmonisk Behandling af en Melodie og gammel græsk Musik, at Grækerne, om de ogsaa havde et mathematisk Begreb om Toners Forbindelse til en Harmonie, dog ikke forstode at forbinde flere Harmonier til en Sats; og med Hensyn hertil har G. Weber fuldkommen Ret i at kalde saadanne Musikstykker "moderne, hvori kun en græsk Melodie, som een af de harmoniske Traade, er indstøttet"). Men, da Harmoniens Love ikke ere opfundne, men opdagede, og altsaa have existeret saalænge, som Verden, og da "enhver Mel. er baseret paa en vis Følge af Harmonier"***), saa kan Harmonien ikke betragtes som et Melodien fremmed Element, men blot som et i Melodien hvilende Moment, der kommer til en større Borettigelse ved den harmoniske Behandling.

Nr. 9-17 og 29-31. Harmoniseringen, paa Ubetydeligheder nær, af Åhlström. Den her benyttede Samling af "Folk-Dansar", ligesom ogsaa flere af Melodierne til Geijer's "Sv. Folkvisor", udmærke sig ved en god, ofte fortræffelig, harmonisk Behandling; Noget, der saameget mere fortjener at udhæves, som det Modastte gjælder om de fleste Samlinger af Folkemelodier.

Nr. 18. Mel. er en Folkedands, der kaldes "Neckens Polska". — "Necken" eller "Strömkarlen" sees gængende paa Bølgerne, og spillende paa en Viol, eller med en Guldharpe i Armen, hvortil han synger om sin Længsel efter Forløsning. "Will någon lära spela viol af Necken", fortæller Afzelius***), "så må han gå ned till sjö- eller flodstranden, der Neck hörts spela, och offra åt floden ett svart lamm. Då kommer Necken glad upp ur djupet, sätter ledigt gungande på någen med sin viol och säger, i det han stämmer: " "Stäm emot!" " — Då skall lärlingen stämma efter den anslagna tonen och sedan spela med, när Necken spelar. Det spörjes sedan wida, och spelmannen blir gäten, det är, beryktad öfver allt landet. Sådana spelmän bedraga ofta folket med tillgjordt raseri, då de med krampryckningar kasta sig på golfvet och spela förtwifladt, tilldess fragda kommer ur munnen; då skyndar någon wälmenande med en knif och afskär på en gång alla strängarna på violen. Dette tros wara det enda sätt, hwarpå mannen kan räddas från döden. Men den polska, han lärt af Neck, må han aldrig sedan spela, emedan, om han en gång begynner henne, kan hon icke slutas på annat sätt, än här nämndt är. Förbarmar sig då ingen öfver honom, så spelar han sig till helwete. . . . Ännu finnas spelmän, som föregifwa sig hafwa lärt af Necken. I Småland, icke långt från Wätterns strand, skal en gård finnas, benämnd Neckaryd deraf, att sådana lärda spelmän bott der af urminnes tider. Sist lefde der fyra bröder af denna spelmannsslägt, som kallades Neckar, och söktes af långwäga boende till bröllopp och gillen. Deras farfader säges först hafwa spelat den polska, som nu allmänneligen spelas och kallas Neckens".

Nr. 19. Slg. Danske Folke-S. II. Nr. 13.

Nr. 20. Om denne Mel. meddeler Capelmester Häffner****) paa anförte Sted följande: "På 1780talet kommo några Lappar med Renar till Stockholm. De befattade sig med att spå, hade trummor, pipor, och ett slags fiol, samt äfven ett instrument, som liknade Trumpet marin. Dessar Lappar besökte mig under sitt vistande i staden ofta, nästan hvar eftermiddag, trakterades med Kaffe, Bränvin och Tobak, hvoremot de regalerede mig med spådom och musik efter deras sätt. Fingo de intet eller för litet till bästa, så bekom jag straffsånger. En af dem talade wäl Svenska. De voro tvenne mans- och trenne qwinspersoner. All deras sång föreföll mig som improvisation, hvilken de beledsagade med olika åtbörder. Deras melodi var mer declamation, än långsom, än hastig; än declamerede en aldeles ensam, än alla tilsammans. Stundom gränsade denna mimiska declamation till det mest sublimala. Den declamerande tycktes rasa, hans tal flög som ljungelden. I synnerhet var detta fallet, då han föll i en spådom om det tilkommande. Introductionen, som alltid rättade sig efter ämnet, var vid dessa tillfällen högst imponerande. En enda sjöng långsamt med accompagnement af deres instrumenter, men stundom blef sången flerstemmig. — Efter mycket besvär och upprepadt åhörande fann jag, att den harmoniska följden af deras modulationer var ungefär sådan, som följande bilaga utvisor." Nu följer det her optagne Stykke, der er en af deres Introductioner til Sangene eller Declamationerne, hvoraf Häffner gjengiver Metrum i Noder med Ledsagelse af Accordfølger, lignende de sidste Takter af Introductionen. — Häffner vedbliver: "Capelmästaren Naumann var den tiden i Stockholm och hørte dessa Lappar flera gånger. Sedan vi åhört dem och jag upptecknat egenheterna i deras modulation, sade han en gång med ifver: " "Sonderbar! — Rohe Nationen, die keinen Begriff von Musik haben, beschämen Musiker von Profession." " Om jag ei haft för mycken aktning för Naumann, skulle jag svarat med Reichardt's ord****): " "Halbes Studium der Kunst entfernt von der Natur. Nur ganzes Studium bringt erst wieder der Natur nahe." "

*) G. Weber's "Theorie der Tonsetskunst" (2te Aufl.), IV. S. 160.

***) Slg. I. Fortalen, S. II.

****) "Sago-Häfder", 2den Deel. S. 152.

*****) — födt den 2den Mars 1759 i Ober-Schöna, död den 28de Mai 1833 i Stockholm.

*****) Musikal. Kunst-Magazin, I. S. 6.

Nr. 21. Ved den, nærværende Sang forangaende, Fortælling faaer en af mig tidligere foreslaaet Foredragsmaade (s. Mel. til fædrel. Digte, S. VIII) et historisk Støttepunkt, eller dog en stærkere grundet Berettigelse; thi fra at begynde en Sang med Recitation er Springet ikke stort til at afbryde den ved Recitation, og derefter igjen at fortsætte den.

Nr. 22. Slg. "Den Bergtagna" (Svenske Folke-S. I. Nr. 2) og "Agnete og Havmanden" (Danske Folke-S. II. Nr. 19).

Nr. 25. Hr. Landskabsmaler Gurlitt hørte denne Mel. under et Ophold paa Kullen. Flere Fiskerbaade laae paa en stille Aften i nogen Afstand fra hinanden paa Havet, og, som en Vexelsang, hørtes Mel. snart fra en nærmere, snart fra en fjernere Baad.

Nr. 26. De Legende stille sig i en Rad bag hinanden, vechselviis af ulige Kjön, og vendte til samme Side. Mens den første Deel af Visen synges, böier sig den Forreste og Bageste til Höire og Venstre for at see hinanden. Under den anden Deel: "Ser du mej" o. s. v., springe den Forreste og Bageste frem og dandse med hinanden. Med dem, som derefter blive forrest og bagest i Rækken, begyndes Legen forfra, og vedbliver saaledes, indtil Alle have dandset.

Nr. 27. Nogle Fruentimmer opstille sig i en Rad; den Forreste forestiller Enken. De gaae Stuen rundt, syngende det 1ste Vers. Enken standser nu foran een af Karlene og synger det 2det Vers. Karlen vælger sig en af Pigerne, og Parret slutter sig til Rækken. Derefter begyndes Sangen forfra; Enken med sine Døtre gaaer videre, indtil hun har afsat dem alle. Til Slutning dandser hele Familien rundt.

Nr. 28 er blot en Opfordring til Dands.

D. Tydske Folke-Sange og Melodier. III.

Nr. 1, 2 og 5 af F. Pocci's og A. Jürgens's "Alte und neue Soldatenlieder", Leipzig. De to sidste findes ogsaa hos Erk og Irmer (s. nedenfor). Teksten til Nr. 5 efter Arnim's og Brentano's "Des Knaben Wunderhorn", 2det Opl., Heidelberg 1819.

Nr. 3 af "Triton, Sammlung auserlesener Gesänge für drei Stimmen", 1ste Bind, Leipzig.

Nr. 4, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 og 23 af L. Erk's og W. Irmer's "Die deutschen Volkslieder mit ihren Singweisen", 2den Udg., Leipzig 1843. Nr. 18 findes forresten i de fleste Samlinger af tydske Folkeviser.

Nr. 6 og 7 af "Sieben Volkslieder aus Tyrol, dem Salzburgischen und der Schweiz; für drei Männerstimmen." München.

Nr. 8 af "Idunna und Hermode. Eine Alterthumszeitung, herausgegeben von F. O. Gräter, 1ster Jahrg., Breslau 1812; — Texten efter "Des Knaben Wunderhorn". Paa samme Blad af "Idunna u. Hermode" findes ogsaa Nr. 9 i 1ste Bind.

Nr. 9, 10 og 12 af "Vier ächte Tyroler-Lieder.... gesungen von den Geschwistern Strasser aus dem Zillerthale. Treu diesen trefflichen Natursängern nachgeschrieben." Dresden.

Nr. 13, 14 og 15 af O. L. B. Wolff's "Braga.... Volkslieder in ihren ursprünglichen Melodien", 14 Hefter, Bonn. Nr. 14 staaer ogsaa i A. Kretschmer's og A. W. v. Zuccalmaglio's "Deutsche Volkslieder mit ihren Original-Weisen", 2 Dele, Berlin 1838—1840.

Nr. 1. Optegnet efter Folkemunde af G. W. Fink.

Nr. 11. En meget yndet Folkevise; sandsynligviis fra det sidste Decennium af foregaaende Aarhundrede.

Nr. 14. Denne Vise er meget gammel, og var forðum, senest endnu i Egnen om Bucheggberg eller Buchegge (et gammelt Slot i Landskabet Buchsgau, mellem Floden Aar og Jurabjergene), den første Dands ved Bryllupperne. Nu er denne ældgamle Skik forsvunden, og Dandsen, saavel som Visen selv, er næsten gaaet i Forglemmelse.

Nr. 16. Optegnet af C. M. Weber. Det med ff betegnede "hat" bliver sjunget saa stærkt, som muligt, eller snarere skreget, for at forskrække Tilhørerne.

Nr. 20. Ligeledes optegnet af C. M. Weber.

Tillæg til 2det Bind.

Nr. 3. Efter 2den Udg. af Ziska's "Oesterreichische Volkslieder" (Pesth 1844) tilføies følgende Vers:

Schlâf, maiñ Kiñderl, schlâf!
 Daiñ Vâda hiard't de Schâf,
 Daiñ Muada sitzt im Lauberl faiñ,
 Und wiagt iähr liab's klan's Drutscherl aiñ.
 Schlâf, maiñ Kiñderl, schlâf!

E. Engelske, skotske og irske Folke-Sange og Melodier. III.

Nr. 1 skriftlig meddeelt af Frøken C. Nygaard.

Nr. 2 af D. Gilbert's "Some ancient Christmas Carols, two ancient ballads, a dialogue etc., 2de Ed.", London 1823; Oversættelsen af Sv. Grundtvig's "Engelske og skotske Folkeviser", 3die Hefte, Kbh. 1815.

Nr. 3, 4 og 10 af "The Mona Melodies, a Collection of ancient & original airs of the Isle of Man", London 1820.

Nr. 5 af *Edw. Jones's* "The Bardic Museum", London 1802.

Nr. 6, 9 og 11 af "A Selection of Irish Melodies with Symphonies and Accompaniments by Sir *John Stevenson*, Mus. Doc., and Characteristic Words by *Thomas Moore*, London, second Number of the first Volume" (1810).

Nr. 7. Mel. af *Wolff's* "Braga" (s. under Littr. D); Original-Texten af et lille Hefte, trykt som Textbog til en Concert.

Nr. 8 af *Edw. Jones's* "Musical and Poetical Relicks of the Welsh Bards, preserved, by tradition and authentic manuscripts, from very remote antiquity"; 2den Udg., London 1794.

Nr. 12. Mel. af *J. Johnson's* "The Scots Musical Museum", 6 Bind, Edinburgh 1787-1803 (ny Udg., Edinburgh 1839); — den skotske Text efter *Motherwell's* "Minstrelsy ancient & modern", Glasgow, 1827, og *G. R. Kinloch's* "Ancient Scottish Ballads", London 1827.

Nr. 3, 4 og 10. De oprindelige Texter ere ombyttede med nye, fordi "de manske Ballader", som det i ovennævnte Samling hedder, "ikke bleve ansete for at have saa almindelig Interesse, at deres Optagelse derved kunde retfærdiggjøres." De Melodierne underlagte Texter stötte sig imidlertid, hvad de to første angaaer, til manske Sagn.

Nr. 3. Denne er, fremfor alle andre, Manboernes Yndlingsmelodie. — Molly Charrane's Fader var en Bonde, som "i gamle Dage" havde det Held, ved at grave i en Törvemose at opdage en værdifuld Skat. Saaledes kommen i Velstand, gav han sin Datter en rig Medgift. Da hun var den første Jomfru der paa Øen, som var bleven begavet med et Udstyr, blev Molly Charrane priist som den fortrinnsviis lykkelige Brud. — Disse Forhold ere dog ikke berörte i nærværende Vise.

Nr. 4. Ivar, en ung og tapper Ridder, elskede den skjønne Mathilde, af hvem han atter blev gjenelsket. Da der Intet manglede til deres Forbindelse, uden Kong Reinald's Samtykke, fremstillede Ivar, efter Øens Skik, sin Brud for Kongen. Reinald blev öieblikkelig oplammet af Kjærlighed til Mathilde, og, for at fjerne Ivar, anklagede han ham for Forræderi, forviste ham fra sin Nærhed, og tilbageholdt med Magt den ulykkelige Pige. Reinald haabede at böie hende ved Strenghed, og indesluttede hende i et afsides liggende Kammer paa Borgen Ruschen. Efter et fortvilet, men frugtesløst Forsög paa at hævne sig, blev Ivar Munk og begav sig i det nærliggende Kloster. Men han levede i Erindringen om Mathilde, og sögte blot Eensomheden, for uforstyrret at kunne hengive sig til Fölelsen af sit Savn. Paa een af sine Vandringer opdagede han en Grotte, som ledede til en underjordisk Gang. Da han var kommen noget ind i denne, hörer han en Qvindes Raab om Hjælp. Han styrter afsted efter Lyden, og staaer nu udenfor Mathilde's Fængsel. Gjennem en Aabning i Væggen seer han hende nær ved at falde som et Offer for Reinald's Nedrigheid. Rasende baner han sig Vei, styrter lös paa Tyrammen, griber hans Sværd, som laa henkastet paa et Bord, og stöder det i Reinald's Hjerter. De Elskende flygte til Strandbredden, og finde Leilighed til at undkomme til Irland. — Endnu findes Spor af en underjordisk Gang, der fører fra Abbediet Rushen til Borgen af samme Navn.

Tillæg til 2det Bind.

Nr. 1 staaer ogsaa i "A Selection of Irish Melodies", hvorefter denne Sang altsaa skulde være irsk. Melodien stemmer övrigt, paa Lidet nær, med den her optagne.

F. Franske Folke-Sange og Melodier. III.

Nr. 1, 2, 3, 4 og 6 af *Monnet's* "Anthologie françoise, ou chansons choisies, depuis le 13e Siécle jusqu' à present", 3 Bind, 1765.

Nr. 5 og 8 af "Nouveau recueil de chansons choisies", 6 Bind, Haag 1731-1732.

Nr. 7 af *Büsching's* og *v. der Hagen's* "Sammlung Deutscher Volkslieder, mit einem Anhang Flammländischer und Französischer", Berlin 1807.

Tilligemed Riddervæsenet i Middelalderen, der naaede sin skjønneste Flor i Korstogenes Tid, udviklede sig ved Troubadourerne den provençalske Digtekunst, hvis Indhold var deels af erotisk, deels heroisk, deels idyllisk Natur. De ædleste Riddere, Hertuger og Konger gjorde sig en Ære af at höre til Troubadourernes Orden, hvortil ogsaa sluttede sig Damer af höi Rang. Det 12te og 13de Aarh. var den egentlige Blomstringstid for denne Poesie, paa hvis Himmel senere kun funkledede enkelte Stjerner, som Franz d. 1ste (1494-1547), Maria Stuart (1541-1587) og Henrik d. 4de (1553-1610), der besang sin Gabrielle*). Mange af Troubadourerne vandrede om fra det ene Hof til det andet, og erholdt for deres Sange rige Gaver, bestaaende i Vaaben, Kledningsstykker, Heste, Penge og — Damernes Gunst. I Almindelighed satte vel Troubadourerne selv Musikken til deres Sange, og foredroge dem ogsaa selv; men undertiden overlode de dette til Andre. Man maa derfor skjæln

*) See Franske Folke-S. II. Nr. 4.

mellem de egentlige Troubadourer (af det provençalske trobaire, opfinde — trobador, Opfinder) og Jongleurer (prov. joglar), Spillemand eller Musikere, der ordentlig bleve tagne i Tjeneste af Troubadourerne, og fulgte dem paa deres Vandringer, for at syngte deres Sange, eller i alt Fald accompagnere dem med Harpe, Cithar, og især med et Slags Viol.

Prøver af disse Troubadoursange har jeg her optaget under Nr. 1, 2, 3, 4, 6, og under Nr. 8 af de franske Sange i 2det Bind; ligesom ogsaa Nr. 11 ("Leonore") i Iste Bind kan henregnes hertil, hvad Stilen angaaer; men om den er saa gammel, veed jeg ikke. Det kunde maaskee synes Nogle, at Sange af en saadan Oprindelse, som disse, ikke hørte hjemme her, idet de egentlig ere at betragte som Kunstprodukter. Men da dette Værk har til Hensigt at give et Billede af Nationernes musikalske Eiendommelighed, og Troubadoursangene ere saa karakteristiske for den franske Nation, og da dernæst disse Sange virkelig i hine Tider bleve opfattede med Enthousiasme af det hele Folk, troede jeg, i Følge den dobbelte Forstand, hvori man bør fastholde Begrebet Folkesang*), at idetmindste nogle Prøver her ikke burde savnes.

Nr. 7 hører til den Række af Sange, som Marie Josephine v. der Hagen har meddeelt til det anførte Skrift (slg. I. Anm. under Litr. F).

G. Italienske Folke-Sange og Melodier. III.

Nr. 1, 2, 3, 4, 5 og 6 efter en af Hr. Capelmusicus C. Helsted fra Italien medbragt, der af ham afskrevet Samling; Oversættelserne af Aug. Kopisch's "Agrumi. Volksthümliche Poesien aus allen Mundarten Italiens u. seiner Inseln", Berlin 1838.

Nr. 7 og 9 af L. G. Cottrau's "Passatempo musicali", 2det Hefte, Neapel 1825; — Oversættelsen til Nr. 9 af Aug. Kopisch.

Nr. 8a) af G. Parthey's "Wanderungen durch Sicilien und die Leyante", Iste Bind, Berlin 1834; — Oversættelsen tildeels efter E. Baumstark's og W. v. Waldbrühl's "Bardale, Sammlung auserlesener Volkslieder der verschiedenen Völker der Erde," Iste Bind, Braunschweig 1829.

Nr. 8b) mundtlig.

Nr. 1. Hos Kopisch ender hvert Vers med Udraabet: "Cara! (Schätzchen)!" Hertil fandtes ingen Toner i Hr. Helsted's Samling. Rimeligvis foredrages det parlando under Efterspillet.

Nr. 2: Harmoniseringen næsten ganske efter Manuscriptet. Efterspillet for Skalmelie og Sækkepibe (s. Italienske Folke-S. II. Nr. 9 og 10). Hr. N. W. Gade har meddeelt mig nedenstaaende Brudstykke af en romersk Pifferari-Musik, som han havde opdaget i Rom 1844.

Allegretto.

Oboe
[Skalmelie]

Sækkepibe.

Nr. 8b) er foresjunget mig af Hr. Billedhugger Jahn, som erindrede den fra sit Ophold i Rom.

*) See I. Fortalen, S. 1.

II. Bøhmiske, mæhriske og slovakiske Folke-Sange og Melodier.

Nr. 1—20 og Nr. 43 af “Písnie národní w Čechách. Sebral *K. Jar. Erben*” (o: Bøhmiske Folkeviser, samlede af *K. Jar. Erben*), 3 Bind, Prag 1842—1845, med tilhørende Melodiesamling: “Nápiewy pjsnj národnjeh w Čechách . . . prówodem Fortepiana opatřil *J. P. Martinowsky*” (o: Melodier til bøhmiske Folkeviser, forsynede med Accompanement af Fortepiano af *J. P. Martinowsky*), 1ste Hefte, Prag.

Nr. 21-40 af “Morawské národní Písnie. Šbírka nowá od *F. S. [Sušila]*. S 288mi nápiewy” (o: Mæhriske Folkeviser. Ny Samling af *F. Suschil*. Med 288 Melodier, Brünn 1840.

Nr. 41 og 42 af “Zrcadlo žiwota na wychodní Ewropie. Wydal *Karel Wladislaw Zap* (o: Livsbilleder fra det østlige Europa. Udg. af *K. Wl. Zap*), 3die Bind, Prag 1844.

Nr. 44 af “Národní zpiew a ples slovansky s prówodem od *J. Vašúka*” (o: Slavisk Folke-Sang og Dands, med Accompanement af *J. Vaschak*), 2 Hefter, Prag 1844.

De slaviske Nationer have en stor Rigdom af Folkesange, der baade i musikalsk og poetisk Henseende ere høist interessante; ogsaa egne deres Sprog sig særdeles meget til Sang, idet de allerfleste Stavelser ende sig paa Vocaler — et Fortrin, der meget letter et tydeligt Foredrag af Texten. Ligesom Slaverne i Almindelighed, saaledes besidde navnlig Bøhmerne megen Musikands. Man erindre sig her Mozart's Yttring, at det var i Prag man især havde forstaaet ham. En Paastand, der er gjort), at Bøhmernes Folkemusik (man kunde med lige Ret her nævne de andre slaviske Folkestammer, der høre til den østerrigske Stat) ikke med Hensyn til Melodiens Charakter skulde adskille sig fra den tydske, gjendrives ved en blot flygtig Sammenligning mellem de i dette Værk leverede Sange af begge Nationer. De bøhmiske og mæhriske Melodier have en langt større Forskjellighed i Udtrykket, end de tydske, og Dette beroer ikke blot paa den rigere Rhythmus, men ogsaa paa en større Mangfoldighed i de slaviske Melodiens Modulation.*

Under de stedfindende Sprogkampe i de Lande, der for en stor Deel beboes af Slaver, søge disse at fremdrage Alt, hvad der kan tjene til at bestyrke deres Nationalitet. Derved ere ogsaa flere herlige Samlinger af Folkesange komne for Lyset. For Adgangen til disse skylder jeg at bevidne Hr. Pastor Akermann min forbindtligste Tak, saavel som for den Beredvillighed og Utrættelighed, hvormed han har anvendt sine udbredte Sprogkundskaber og sit poetiske Talent til Bedste for dette mit Yndlingsarbejde; og min Forbindtliged mod Hr. Akermann er saa meget større, som jeg, uden hans Hjælp, maatte ansee den Vanskelighed uovervindelig for mig, der er forbunden med at tilveiebringe Oversættelser fra saa mange, tildeels lidet kjendte, Sprog.

Nr. 7. Denne Sang er i forskjellige Varianter udbredt i alle slaviske Lande. Den kjendes i Bøhmen, Mähren, Schlesien, Polen, Rusland og Serbien. — Efter de gamle slaviske Sæder skulde Søsteren være Broderen underdanig; uden hans Villie turde hun ikke gifte sig. Et Spor af dette Forhold findes endnu blandt Bryllupsskikkene hos Folket i Galizien. Naar nemlig Brudehuen skal paasættes Pigen, lader Broderen — der er bevæbnet med en Træsabel og en Bue med en Træpæl — ikke Krandsen tage af Søsterens Hoved, førend Brudgommen har affundet sig med ham og løskjøbt Bruden; hvorefter han afskyder Pilen i Luften, og hjælper at opløse Søsterens Haar, ligesom til Tegn paa, at han frasiger sig sin Myndighed over hende.

Nr. 11. Tørklæder og Forklæder med indsyede Blomster, Krandsse, Hjerter o. s. v. ere meget yndede af de bøhmiske Bønderpiger. Af Blomster vælges især Tulipanen, eller Noget, der ligner den. Et Menneske, hvis prunkende Ydre skjuler aandelig Armod, kaldes derfor ogsaa Tulipán.

Nr. 29. Denne Sang har Hentydning til en gammelslavisk Skik, som endnu finder Sted hos Uskokerne, og ligner den danske “at ride Sommer i By” (s. II. Anmærk. under Litr. A). Paa St. Georgs-Dag beklæde nemlig Børnene een af deres Kammerater med friske Grene, saa at Ansigtet ganske tildækkes; dernæst binde de om hans Hoved brogede Silkebaand, hvorpaa hæftes et rødt Tørklæde, der hænger ham ned over Ryggen. Dette saaledes pyntede Barn ledes af to Andre, af hvilke det ene bærer en Kurv, det andet en med grønne Grene smykket Stang, hvorom er stynget en Mængde spragledede Baand. Efter dem følge de andre Børn. Foran ethvert Hus gjøres Holdt; man ønsker Huismoderen Lykke og Sundhed, og hun rækker Børnene da en lille Gave, sædvanligviis nogle Spisevarer. Dette Festtog tager sin Begyndelse meget tidlig om Morgenen, førend det endnu neppe er blevet Dag; og naar de have gaaet den hele Landsby rundt, opsøge de sig et Sted udenfor Byen, hvor de glade nyde deres indsamlede Gaver.

*) *Stg. G. Schillings “Universal-Lexicon der Tonkunst”, 1ste B., S. 700.*

Nr. 41 og 42. Hos Beboerne af Karpatherne, fornemmelig hos Hutzulerne, ere to Dandse især yndede: den valachiske Arkañ og den russiske Kolo eller Kredsdands. Den første er af en vild Charakter, fuld af heftige, raske og dristige Vendinger, der blot skulle give Smidigheden og Kraften Leilighed til at vise sig, og udføres kun af unge Karle, bevæbnede med deres Haandøxer. De stille sig i en lang Række, tage hinanden med den ene Haand fat ved Bæltet, med den anden ved Skulderen, og begynde, medens Een er Forsanger, med en Mængde Bevægelser, der, uagtet deres Vildhed, ere særdeles tiltrækkende at see. Naar Dandsen nemlig begynder at udvikle sig, sægte Karlene frygteligt med deres Øxer, hoppe og springe, sætte sig, efter Kosakkernes Maade, paa Hug, reise sig igjen med stor Lethed, kaste jublende deres Øxer høit i Veiret, og opfange dem igjen. — Den saakaldte Kolo eller Kolomaika er afpasset efter Qvindens Charakter, er fuld af Ynde og Munterhed, og giver et Billede af et i "uforstaaede Følelser og Kjerlighedens første Drømmerier" hensjunktet Væsen. Pigerne og de unge Koner stille sig i en Kreds, og dandse rundt; i Begyndelsen langsomt, men derpaa bestandig hurtigere og hurtigere, i stedse mere udviklede Slyngninger, indtil endelig Dandsen opløfter sig i en forvirret Hvirvel, hvori Karlene blande sig med lystige Skrig. Under Dandsen lyde ogsaa Sange, korte, fragmentariske, Billeder af Naturen, med Sammenligninger og Hentydninger til Gemytstilstande.

Nr. 43. Sækkepiben (tydsk: Dudelsack; böhm. Dudy, Dudky, ogsaa Keydy, Kobza; hos Russerne: Wolynka) er et alle Slaver bekjendt Instrument, hvis Alder gaar tilbage til de forchristelige Tider. Det bestaar af en Lædersæk, som den Spillende holder under Armen, og som han oppuster ved Hjælp af et Rør, og atter med Albuen sammenpresser, idet han saaledes driver Luften ud i to Træpiber. Paa den korteste, med Huller forsynede Pibe, spilles den til faa Toner indskrænkede Melodie, hvortil den anden uafsladelig brummer een og samme Bastone. I tidligere Tider brugtes Sækkepiben ikke blot ved verdslige Festligheder, men ogsaa ved Gudstjenesten; hvilket sees af gamle Kirke-Malerier og udskaarne Billedværker. Nu er det vel meget fortrængt af nyere Instrumenter, men brummer dog endnu med til Dands ved Bryllupshøitiderne i det sydlige og vestlige Böhmen.

I. Russiske Folke-Sange og Melodier. III.

Nr. 1 af "Stimmen des russischen Volks in Liedern. Gesammelt u. übers. von P. von Goetze", Stuttgart 1828.

Nr. 2 og 3 af "Sobranie ruskich prostych pjesen s notami" (o: Samling af russiske Folkesange med Noder), 1ste Deel, 2den Udg., St. Petersburg 1782.

Nr. 4, 5, 6, 7 og 8 af Vaschak's "Národní zpiev . . ." (s. under Litr. H).

Nr. 4. Det er under denne Sang, som saae man for sig den vidtudstrakte Steppe, der ikke tilbyder Øiet nogen Gjenstand, ved hvilken Tanken kan dvæle; hvorfor Sangeren ganske fortaber sig i den ved det Ubegrænsede vakte dunkle Følelse, for hvilken han ikke veed at finde Ord.

K. Nygræske Folke-Sange og Melodier.

Nr. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11 og 13 af "Taschenbuch zum gesselligen Vergnügen auf das Jahr 1823", Leipzig.

Nr. 2, 4, 10, 12, 14 og 15 af Baron v. Stackelberg's "Der Apollotempel zu Bassä in Arcadien und die daselbst ausgegrabene Bildwerke", Rom 1826.

De fra ovennævnte "Taschenbuch" hentede Melodier ere optegnede i Grækenland af Leopold Schefer. Nygrækerne ledsage deres Folkeviser med en Sækkepibe og et Slags Violin, Lyra kaldet, med tre Strænge*). De to Strænge ere stemte ligesom paa vore Violiner i \bar{a} og \bar{e} ; men den 3die Stræng i \bar{d} , altsaa en Quart høiere, end den mellemste. De ligge høit over Gribbrættet, og den Spillende trykker Strængen ned med Neglen. Grækerindernes Stemme er meget høi, men tynd og svag, "en sand Rødkjelkesang", siger L. Schefer. Nogle af disse Melodier bleve sjungne flere Toner høiere, end de her findes.

Jeg har allerede ved et Par af disse Sange bemærket, i hvilket Forhold de staae til de "græske Tonearter". Det vilde være høist interessant, og vel den eneste Maade at komme til en mere levende Forestilling om den gamle græske Musiks Beskaffenhed, om der tilbød sig Leilighed for en Musikkundig at undersøge, hvorvidt de nygræske Kirkesange, mellem hvilke man rimeligviis vilde finde de ældste Spor af græsk Musik, bære Præg af hine Tonearter; ligesom der vist ogsaa ved Tradition hos Nygrækerne have vedligeholdt sig mange gamle Folkemelodier, der kunde afgive vigtige Støttepunkter for Betragtningen. Thi skulde det vel være saa aldeles tilfældigt, at fEx. Nr. 6 staaer i den æoliske Toneart? Eller turde denne Omstændighed ikke

*) Brøndsted omtaler nogle seksstrængede Violiner, der tilligemed Fløiter og Cymbler brugtes ved et Bryllupsoptog, som han bivaanedes i Corinth. See hans "Reise i Grækenland i Aarene 1810-13", udg. af N. V. Dorph, 1ste Deel, Kbh. 1844, S. 313.

sættes i Forbindelse med Æolernes Ophold i samme Egn, hvorfra Melodien hidrører? Saaledes hænder det ogsaa altfor ofte, at man i historiske Begivenheder kan finde en mulig Grund til Liigheder og Overeensstemmelser mellem forskjellige Landes Folkemelodier, til at jeg her, med Hensyn til Mel. Nr. 3, skulde forbigaae at nævne, at der i Kretas ældste Historie berettes om en Colonie af Dorer, Æoler og Pelasger, der under Anførsel af Tectamus, en Søn af Dorus, nedsatte sig der paa Oen*). Endskjøndt dette nu skete henimod 1500 Aar f. Chr., kan man dog ikke nægte Muligheden af, at der af den med disse Folk til Kreta bragte Musik endnu kunde findes Spor i Folkemelodierne der, og at altsaa nærværende Melodies æoliske Form heller ikke er aldeles tilfældig**).

De af Stackelberg meddeelte Melodier ere optegnede under Udgravningen af Appolotemplet i Bassä, der lededes af flere reisende Kunstnere og Lærde, hvorimellem ogsaa vor Brøndsted var. "Der Ruf der Frankencolonie," fortæller Stackelberg, "hatte sich sogleich überall verbreitet.... Spielleute waren aus dem entfernten Städtchen auf eigenem Antrieb herbeygekommen, um nach alter Landessitte durch Musik die Arbeitenden zu ermuntern. Sie wurden für die ganze Dauer der Grabungen angenommen, und gleichwie bey der Gründung von Theben und Megara, wie bey der Wiedererbauung von Messene, begleitete hier die Musik das muthige Rufen der Arbeitenden und das Rollen der Steine. Auch gab sie jedesmal das Signal zum Anbeginn und zur Feyer.... Die Hirten und Hirtinnen aus den nächsten Dörfern kamen Sonntags und an Festtagen zu dem nun völlig gereinigten Tempel hinauf, dessen glatter Boden zum Tanze einzuladen schien. Geschmückt mit den besten gestickten Kleidern, schritten sie in langem Zuge, mit Gesang und Begleitung der Laute, die sie Lyra nennen, durch das Bergthal. Man glaubte hier die antiken Feste erneut zu sehen. Versammelt in dem Pronaos fassten sie sich an den Händen und bildeten einen Halbkreis, den ein Chorage oder Vortänzer mit lebhaften Bewegungen und Wendungen in wiederkehrenden Richtungen langsam an einem Tuche nach sich zog, artige Reime hersingend, welche der Chor beantwortete, und welche mehrentheils die Schönheit der Frauen zu erheben, aus dem Stegreif erfunden waren. Dieser Reigen heiss jetzt Syrto***), der Ziehreigen (s. Nr. 10 u. 12). Er erinnert an den Delischen Tanz Geranos, den Kranichstanz, den Theseus einführte, die Wanderung mit dem Faden der Ariadne aus den Irrgängen des Labyrinths darzustellen, und wird jährlich am dritten Osterfesttage beym Theseustempel in Athen vom Volke getanzt.... Nach Abwechselung von mehreren raschen und langsamen Tänzen vertheilten sich die Hirten in malerischen Gruppen auf Mauern und Säulenstücken, um auszuruhen, und begannen nun den rührenden Gesang (Nr. 4), der als ein Naturlaut oft in diesen Gebirgen gehört wird und, wie der Schweizer Kühreihen, eine stille Sehnsucht erweckt.... Das Ganze wird gleichtönend [unisono] gesungen; nur der mit einer Stimme fortgehaltene Grundton macht nach alterthümlicher Weise die Begleitung. Harmonische Zusammenklänge kennen die Griechen und Türken überhaupt nicht."

— De græske Texter ere redigerede af Hr. Prof. Chr. Hermansen.

Tillæg til 2det Bind.

Hollandske og flanderske Folke-Sange og Melodier.

I Hoffmann von Fallersleben's "Horæ Belgicæ" (2den Deel, Breslau 1833) findes Texten til Nr. 1, 2, 4, 6, 10, og til de fire første Sange desuden Melodierne, der ere aftrykte efter "Souter Liedekens" Antwerpen 1540. Herved turde min Formodning, at disse Melodier ere at henføre til Minnesangernes Tidsalder (s. II. Anmærkningerne under Litr. E), finde Bestyrkelse; idet vi ved Angivelsen af denne Kilde ere komne hine Tider saa meget nærmere. Ligeledes er Sandheden af det religiøse Udtryk i disse Melodier bekræftet ved den Omstændighed, at Nr. 1 og 6 i "Souter Liedekens" ere anvendte til Psalmer; hvilket igjen viser, at disse Melodier allerede dengang (1540) bleve betragtede som gamle og velbekjendte.

Nr. 4 er, efter Hoffmann, en af "de skjønneste Melodier, som det 16de Aarhundrede har opbevaret os."

Nr. 10 kaldes "den berømteste af alle hollandske Folkeviser."

*) See Funke's "Real-Schullexicon", Braunschweig 1800, 1ste Deel, S. 1014.

**) Den opmærksomme Iagttager vil allerede oftere, ved Liigheder mellem Melodier, der findes i dette Værk, have fundet Anledning til at sætte disse i Forbindelse med historiske Begivenheder, der have bragt de forskjellige Nationer i Berørelse med hinanden.

***) "In Gemälden des Paradieses aus der frühesten Italischen Schule, wie z. B. von Fra Angelico da Fiesole, kömmt dieser Tanz vor".

Indhold.

A. Danske Folke-Sange og Melodier.

3die Række.

- №
1a. Jeg gik mig op paa høie Bjerg.
1b. Jeg stod mig høit paa Bjerget.
2. Marsk Stig han haver de Døttre to.
3a } Dronning Dagmar ligger i Ribe syg.
3b }
4a }
4b } Hör du goden Ungersvend.
4c }
5. Svend Felding han sidder paa Helsingborg.
6. God Aften, kjære Ven.
7a }
7b } Herr Oluf rider saa vide.
7c }
8. Ólafur reið með björgum fram. } *Íslandsk.*
Oluf red under Bjerget frem. }
9. Burmand holder i Felten ud.
10. Kongen raa'er for Borgen.
11. En yndig og frydefuld Sommerstid.
12. Jeg fik en Sorg saa stor.
13. Jeg saae en Pige udi Drømme.
14. Der var engang en Ridder.
15. Melodie fra *Randersegnen*.
16. É vajt ajna rymuna. } *Færøisk.*
Jeg veed mig et Kæmpevad. }
17. } Melodier fra *Randersegnen*.
18. }
19. [En Vise jeg nu skrive vil.]
20. [Den første Kjærlighed den kommer.]
21. Nu villevi begynde en Vise paany. (*Færøisk*.)
22. Oluf Konning og hans Broder.
23. Ravnen han flyver om Aftenen.
24. Hvad vindes paa Verdens det vildsomme Hav.
25a } Jeg veed vel, hvor der stander et Slot.
25b }
26. Hav Tak, kjære Moder, for Gaven, I gav.
27. Og der gaaer Dands paa Riber Gade.

B. Norske Folke-Sange og Melodier.

3die Række.

1. Hin Efta e skolde te Sæterli.
2. Fjeldbyggen agter paa Tiden.
3. Aa eg sjaar paa deg.
4a } Kjærringa me Staven. (*Springe-Dands*.)
4b }
5. Melodie fra *Bergen*.
6. Polskdands.
7. Halling.
8. Den siste Laurdagskvellen.
9. Aa Taasten tal' te Staven sin.

№

10. Aa vi du hava meg te aa kvea.
11. Kongen han stod paa Høienloft-Sval.
12. Han Lage tjente i Kongens Gaar.
13. Tiljeri, Tove! Tolv Mand i Skove.
14. Springe-Dands.
15a } Herr Sinclair drog over saltan Hav.
15b }
16. Nær Maidaaga lokje.
17. Melodie fra *Holmestrand*.
18. Halling.
19. [Havfrua dansa paa Tilje.]
20. Norsk Troldmusik.

C. Svenske Folke-Sange og Melodier.

3die Række.

1. Kung Carl den Tofte var en lång.
2. Herr Magnus han sadla sin gängare grå.
3. Pehr Tyrsons döttrar i Vänge.
4. Tule täne! Tule täne. } *Finsk.*
Kom hit! Kom hit! }
5. Fröken Adelin hon gängar sig.
6. Then Runeskraft hon lyder alltså.
7. Och Konungen talte till hofmännen två.
8. Svinaherden satte sig på tufvan och sang.
9-14. Dandse fra *Vestergothland* og *Dalarne*.
15. Nu vilje vi begynna en Domaredans.
16. Åh! Ungersvän växer båd' smaler och lång. } *Ringd.*
17. Och vi skall skära hafre. }
18. Djupt i hafvet på demantehällen.
19. Jag ser uppå dina ögon.
20. *Laplandsk* Musikstycke.
21. Och kära mina Hofmän.
22. Stolts Margareta hade en Fader så rik.
23. Jag var mig så liten, jag miste min Mor.
24. Hör du, sparfver lilla.
25. Melodie til en Fiskersang fra *Kullen*.
26. Jag ser dej, jag ser dej.
27. Jag fattig enka går och vandrar. } *Sanglege*.
28. Jag räcker dig min trogna hand. }
29-31. Dandse fra *Vestergothland*.

D. Tydske Folke-Sange og Melodier.

3die Række.

1. Fridericus Rex, unser König und Herr.
2. Hier stehen wir auf unsern Krücken.
3. Blaue Nebel steigen.
4. } Zu Strassburg auf der Schanz.
5. }
6. Auf'n Bergen lebt ma frey. (*Salzburgsk.*)
7. In unserm Tyrol und im Land'l. (*Tyrolsk.*)
8. Wohlan, die Zeit ist kommen.

№

9. Wenn des Morgens in der Früh'. } *Tyrolske.*
10. Mein Schatz ist nit da.
11. Wo soll ich mich hinwenden.
12. Holdig Schatzel, lass dich herzen. (*Tyrolsk.*)
13. Und gah-n-i wyt use.
14. Bin alben e werthi Tochter g'si. } *Schweizer-*
15. Hier unte im Schatte. } *viser.*
16. Sem mer bitte batte. (*Sachsisk.*) 70
17. Und wenn der Jäger in dem Wald hinein geht.
18. Die Pingsgauer wollten wallfahrten gahn.
19. Holde Nacht, dein dunkler Schleier decket.
20. Weib, du sollst g'schwind hamet gehn. (*Baiersk.*)
21. Es ging 'ne Zieg' am Wege 'naus.
22. Auf einem Baum ein Kuckuck.
23. Du, du liegst mir im Herzen.

E. Engelske, skotske og irske Folke-Sange og Melodier.

3die Række.

1. O where, and o where is your. } *Skotsk.*
Hvorhen, o, hvorhen drog vel. }
2. There did three knights come. } *Engelsk.*
Tre Ridd're kom fra Vest. }
3. Dear Mona farewell.
Nu, Mona, farvel. } *Fra Öen Man.*
4. On Rushen's grey walls.
Paa Rushen's graa Muur. }
5. Hornpipe fra *Nord-Wales*.
6. How dear to me the hour.
Hvor kjær er mig den Tid. } *Irsk.*
7. O, Charlie is my darling.
O, Charles er min Yndling. } *Skotsk.*
8. *Vælsk* Melodie.
9. *Irsk* Melodie.
10. The storm is up.
Es rast der Sturm. } *Fra Man.*
11. We may roam thro' this world.
Mag man zieh'n durch die Welt. } *Irsk.*
12. She's ta'en her mantel her about. } *Skotsk.*
Stolt Jomfru hun aacter Kaabe blaa. }

F. Franske Folke-Sange og Melodier.

3die Række.

1. Plus ne suis ce que j'ai été.
Nicht mehr bin ich, was ich war.
2. Las! si j'avois pouvoir d'oublier.
Wenn ihrer Schönheit huldreiches Bild.
3. Si ung oeuvre parfait doit.
Wenn ein Meisterstück überall.
4. Adieu, plaisant pays de France.
Lebe wol Frankreichs schöne Küste.

№

5. L'autre jour près d'Anette.
Es traf jüngst die Annette.
6. Hal' belle Blonde.
O, blonde Schöne.
7. D'une ribote sans pareille.
Wollt ihr mich tadeln.
8. L'Amour ne trouble point mon cœur.
Die Liebe drückt mir nicht die Brust.

G. Italienske Folke-Sange og Melodier.

3die Række.

1. Gjoja de st'arma mia jesse cca fora.
Komm, du mein Schatz, wie prächtig.
2. Quanno nascette Ninno a Bettemme.
Als dort das Kind zu Betlehem geboren.
3. Lo Guarracino, che jeva pe mare.
Ueber das Meer ist der Flunder geschwommen.
4. Craje ch'è festa, mme voglio.
Morgen da mach' ich mich niedlich.
5. Passa e repassa sotto.
Hier unter dem Balkone.
6. St'anno porz'io vogli.
Mit will ich heuer auch.
7. T'aje fatta na gonnella.
Seer du, jeg har kjøbt dig Kjolen.

Neapolitanske.

- 8a) Quando vidi la Rosina.
8b) *Als gesehn ich lieb Rosinchen. (Romersk.)*
9. No journo jenna a spasso.
Ich ging einmal spazieren. } Neapolitansk.

H. Böhmiske, mehriske og slovakiske Folke-Sange og Melodier.

(I tydske Oversættelser af J. Akermann)

№ 1—20 Böhmske; — № 21—40 Mähriske.

1. Als durch den schwarzen Wald ich ritt.
2. Lang bleibst du, Hänschen, aus.
3. Wess' sind die Pferde wol.
4. Wol einen Täuber schloss.
- 5a) Gänse weidend unten am Bach.
5b) }
6. Dort in unserm Gärtchen.
7. Steht ein Birnbaum dort am Rain'.
8. Lenchen musste sterben.
9. Proto sem tie nechtiel.
Drum ich dich nicht wollte.
10. Gestern an dem Sonntag früh.

№

11. Petrowichý zámek.
Zwischen Bergen lieget.
12. Horo, horo, wyso ká si.
Berg, o Berg, du hoch dich hebest.
13. Du knospende Rose.
14. Já husárek malý.
Bin ein jung Husarchen.
15. Fliehe nur, Mädchen, flich' dahin.
16. Na tej louce zelený.
Auf der grünen Wiese dort.
17. Die Schebraker Gärten schmückt.
18. Da ich Gänse hühete.
19. An dem Ufer nieder.
20. Adámku nád.
Lustiger Bursche.
21. Eichenhain, o Eichenhain.
22. Ai ráno, ráno, kde se vzalo.
Stralender Tag, wie kommst du so früh.
23. O, was pfeift dort zwischen.
24. Spielmann, o hab' Erbarmen.
25. Berg', o ihr Berg', wie schön seid ihr.
26. Habe gekauft ein Feldstück.
27. Lustig, Bauer, früh' und spät.
28. Warte nur, arge Schelmin du.
29. Dyz jsem já byl maly chlapec.
Als ein kleiner Knabe trug ich.
30. Ai uz je ráno, uz je den.
Schon graut der Morgen, schon ist's Tag.
31. Dyz tie widm se w dubianskem.
Als du bethend im Dubjaner Kirchlein.
32. Lass, o Herr, segenreich.
33. Copak je ti má panenka tiezko.
Sollte, Mädchen, wol es dich verdriessen.
34. Mal sem, mal sem.
Mein war, mein war.
35. Bursche, nimm dich wol in Acht.
36. Daleko k wám.
Weit ist zu dir.
37. Holder Frühling naht.
38. Mám já zenu nekáranu.
O, mein Weib macht Capriolen.
39. Jetzt mir nach nicht sehe.
40. Wein' nicht, wein' nicht, süßes Herzenskind.
41. Kolomaika fra Egnen ved Pruth.
42. Kolomaika fra den östlige Side af Karpaterne.
43. Wollte Gott, es würde wahr. (Böhmisk.)

№

41. Zalo díovca, zalo trávu.
Grasen that ein Mädchen, grasen. } Slova-
kisk.

I. Russiske Folke-Sange og Melodier.

3die Række.

(I tydske Oversættelser af P. v. Goetze og J. Akermann.)

1. Ach, ihr Bäche, Wiesenbäche.
2. Wie sich jüngst auf unserm.
3. Ach, gedenkst du mein, theurer Freund.
4. Ach, ty step moja.
Ach, du Steppe breit.
5. Oj, ty zivez na horonce.
Ach, du wohnest auf dem Berge.
6. Jedna hora vysokaja.
Hoch des einen Berges Kuppe.
7. Stojit javir nad vódoju.
Am Wasser steht ein Ahornbaum.
8. Lucina, lucinuska berezovaja.
Span, o Birken-span, warum brennst.

Fra Little-Rusi.

K. Nygræske Folke-Sange og Melodier.

1. Κόψε τὸ πορτοκάλιο.
Zerschneide die Orange.
2. Ἀγάπη δὲν ἐστάθη ποτὲ.
Noch nie ist Lieb' gewesen. } Fra Smyrna.
3. Melodie fra Kreta.
4. Βολοῦμαι μᾶζ, βολοῦμαι δύω.
Ich wollte eins, ich wollte zwey. } Fra Ar-
cadien.
5. Γαλανὰ τὰ δύο ὀμμάτια.
Himmelblau ist deiner Augen Paar. } Thes-
salisk.
6. Melodie fra Mesolunghi.
7. Melodie fra Chios.
8. Mond, du mein Freund.
9. Ein Mäthen ist dein Mund. (Armenisk.)
10. Πότος ἔδε πράσινο δενδρί.
Wer hat 'nen grünen Baum gesehn. } Fra
Arcad.
11. Ἐχω, ἔχω καιρὸν δὲν διαβήχα.
So lang, so lange Zeit durchschweift ich
nicht.
12. En arcadisk Hyrdedands.
13. Melodie fra Macedonien.
14. Ἄπ' ἀλάργα εἰς ἓνα κρύνον.
In der Ferne scheinst du 'ne Lilie. } Fra
Athenen.
15. Ζῶνι ζῶνι! σὲ σκοτόνω.
Eule, Eule! dich erstechen.

Rettelser og Tillæg til 1ste Bind.

- Norske S.** Nr. 12, 3die Vers: *A Jaan l. Aa Jaan.*
 — — 19, i Overskriften: *Fjöskjllen l. Fjöskjellen.*
- Svenske S.** Nr. 19: Texten af *A. Fryxell.*
Franske S. — 14: Texten af *Jean Bertout* († 1611).
 — — 17: Texten af *M. Favart.*
- Italienske S.** Nr. 16: Tegnet $\}$ i sidste Takt flyttes hen over Slutningsstregene, og *Fine* udslættes.

Rettelser i 2det Bind.

- Danske S.** Nr. 7, 7de Vers: *Qvindekjön l. Qvind'kjön.*
- Tydske S.** — 3: *koan Bauandiärn l. a Bauandiärn.*
- Tydske S.** Nr. 12, 3die Vers: *mi-d's l. mi-i-d's.*
- Engelske S.** — 6: i næstsidste Takt af *Accomp.* sættes i *Disc. e* som en halv Node under *g*.
- Spanske S.** Nr. 15, 7de Takt: de tre *d'er* i *Bassen* udslættes.
- Anmærkninger,** Pag. 2, 3die Lin. nedenfra: og *syn-ge* l. og *kunne synges.*
 — — 3, 27de Lin. ovenfra: *18 l. 18b.*)

Rettelser i 3die Bind.

- Danske S.** Nr. 16, 4de Vers: *tikir l. tikjir*; 7de Vers: *séji l. siji*; 18de Vers: *ojngin l. ojngjin*; 20de Vers: *kongins l. kongjins*; 24de Vers: *giltun l. gjiltun*; 37de Vers: *drystulija l. drystulija*; 48de Vers: *ikkil l. ikkji*. — Nogle Steder staaer *i*, der overalt rettes til *í*.
- Norske S.** Pag. 2, 3die Textlinie: i nogle Exemplarer staaer *Meier, pleier, Veier* istedetfor *Meie, pleie, Veie*. — Commaet efter *pleie* udslættes.
- — 10, sidste Lin.: *tör l. tör.*
- Svenske S.** Nr. 1, 1ste Vers: *väl upp-väv-ter l. väl-upp-väv-ter.*
- Pag. 6, sidste Textlinie: *ära l. ära.*
- — 22: *Nr. 24-26 l. Nr. 26-28.*
- [Nr. 31, 5te Takt: det sidste *f* i *Bassen* rettes til *g*.
- Tydske S.** — 1: i 8de Vers sættes Comma efter *Præuss'*, ligeledes i 9de Vers, 1ste Lin., efter *Fridericus.*
- — 2, i Overskriften: *an l. am.*
- Pag. 7, sidste Lin.: *Visvas l. Hvi-hvas.*
- Tydske S.** Pag. 13, 4de Vers: efter *hätt'* og *mag* sættes Comma.
- Engelske S.** — 11, 2den Textlinie: *euerer o: eueren.*
- — 11, det 3die tydske Vers, 3 Lin.: *Geht l. Folgt.*
- Franske S.** — 2, 1ste Textlinie: *pourvoir l. pouvoir.*
- — 11, det 2det franske Vers, sidste Lin.: *coeur l. vin.*
- Italienske S.** Nr. 1, 6te System: den anden Node i *Bassen* rettes til *G*.
- Pag. 12, 2den Textlinie: efter *Seer du* sættes Comma.
- — 13, det 2det ital. Vers, sidste Lin.: *Come l. Comme.*
- Böhmiske S.** Nr. 1, 18de Vers: *Grabgeräth l. Grabgeräth*; 21de Vers: *var l. war*; 23de Vers: *ringsumher l. ringsumher*; 29de Vers: *Doch keine l. Keine doch.*
- Pag. 4, Anmærk.: *vide l. hvide.*
- — 7, 6te Vers, 4de og 6te Lin.: *der l. den.*
- — 8, 7de Vers: *von l. vom*; 26de Vers: *stecht l. schlecht.*
- Böhmiske S.** Pag. 9, 14de Vers: *Gold l. Gold.*
- Nr. 11, 1ste Textlinie: *Petrowický l. Petrowický*.
- — 12, Overskriften *Wädlená l. Wädälena.*
- — 12, 2den Textlinie: istedetfor *wad-ne* l. alle tre Steder *wa-dne*; istedetfor *xäd-né* begge Steder *xä-dné.*
- — 28, 3die Vers: *möcht l. mochť.*
- — 31, 1ste Vers: *du-bian-skem l. du-bian-skem.*
- — 43: sidste Deel skal repeteres, og under Texten sættes *J. Akermann.*
- Russiske S.** — 6, under *Noderne*: *J. Vašaka l. J. Vašák.*
- Nygræske S.** — 2, det 2det græske Vers: læs i sidste Linie την ἐπιβουλή!
- — 15. næstsidste Takt i *Sangstem-*
- men rettes til
- Anmærkninger,** S. 4, 17de Lin. ovenfra: *s. I. l. s. II.*